

Täysistunto

Tiistai 22.11.2016 klo 14.03—21.48

13. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi lapsilisälain 7 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 151/2016 vp

Lakialoite LA 93/2016 vp

Valiokunnan mietintö StVM 27/2016 vp

Toinen käsittely

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 13. asia. Nyt voidaan hyväksyä tai hylätä lakiehdotus, jonka sisällöstä päätettiin ensimmäisessä käsittelyssä.

Keskustelu

21.32 **Sari Tanus kd:** Arvoisa herra puhemies! Hallituksen esityksessä 151 hallitus pyrkii leikkaamaan lapsilisiä. Lapsilisien kohdalla leikkauksen kokonaismäärä on 11,7 miljoonaa euroa, vaikka lapsilisät eivät kategorisesti kuulu enää indeksisidonnaisiin etuuksiin. Hallitus on leikkaamassa lapsilisiä kolmella eri tavalla. Lapsilisien indeksikorotukset lakkautettiin väliaikaisen jäädyttämisen sijasta kokonaan tämän vuoden alussa, ja arvion mukaan jo indeksisidonnaisuuden lakkauttaminen leikkaa lapsilisiä 4,1 prosenttia vuoteen 2019 mennessä.

Leikkaustoimet ovat vahvassa ristiriidassa sen lupauksen kanssa, että lapsilisiä ei enää leikata. Lapsilisät sidottiin indeksiin vuonna 2011 ja indeksikorotukset tehtiin vuosina 2011 ja 2012. Tätä ennen ja tämän jälkeen indeksikorotuksia ei ole tehty, minkä johdosta lapsilisän reaaliarvo on laskenut 30 prosenttia vuodesta 94. Viime vuoden alussa lapsilisien määrää leikattiin 8,1 prosentilla, mitä kompensoitiin verotuksen lapsivähennyksellä. Vuoden päästä hallitus lakkauttaa myös lapsivähennyksen, ja nyt hallitus on lisäksi leikkaamassa lapsilisiä 0,85 prosenttia.

Lapsilisäleikkaus kohdistuu juuri heikoimmassa asemassa oleviin ihmisiin. Erityisesti vähävaraisten lapsiperheiden arkeen lapsilisäleikkaukset olisivat kohtuuton teko, joten tätä hallituksen esitystä indeksisidonnaisina etuuksien leikkauksina, niin kuin esitys 151 ehdottaa, ei voi hyväksyä.

Täten edellä olevan perusteella ehdotan, että vastalauseen 3 mukaisesti lakiehdotus hylätään.

21.33 **Anneli Kiljunen sd:** Arvoisa herra puhemies! Hallitus aikoo nyt leikata lapsilisiä 0,91 prosentilla saavuttaakseen säästöjä julkiseen talouteen. Leikkauksella on lyhyellä aikavälillä keskimäärin vähäinen vaikutus käytettävissä oleviin tuloihin. Pidemmällä aikavälillä hintojen noustessa ehdotettu lapsilisän tason alentaminen yhdessä vuoden 2016 alussa voimaan tulleen lapsilisäindeksisidonnaisuuden poistamisen kanssa kuitenkin pie-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 118/2016 vp

nentää lapsilisien ostovoimaa. Viimeisen reilun 20 vuoden aikana lapsilisien ostovoima on laskenut noin 30 prosenttia.

Arvoisa puhemies! Lapsilisän alkuperäinen tarkoitus oli toimia tulontasauksena lapsiperheiden ja lapsettomien kotitalouksien välillä. Lapsilisä on universaali, kaikille lapsiperheille maksettava etuus, johon perheen tulot eivät vaikuta. Kun lapsilisä ei enää seuraa sen enempää hinta- kuin tulokehitystään, olisi tarpeen arvioida, miten lapsilisää tulisi kehittää, mutta sen pitää olla oikeudenmukainen ja nimenomaan lapsiperheitä tukeva.

Arvoisa puhemies! Emme voi hyväksyä lapsiperheisiin kohdistuvia eriarvoistavia päätöksiä. Hallituksen eri leikkausten seurauksena pienituloisten lasten elämäntilanne tulee nyt entisestään vaikeutumaan. Lapsiperheköyhyys on kasvanut 1990-luvulta alkaen. Meidän tulisi tehdä kaikkemme, ettei lapsiperheköyhyys vaikeutuisi maassamme ja näin lasten eriarvoisuus kasvaisi. Meidän tulisi pikemminkin suuntautua toiseen suuntaan, että eriarvoisuus lapsiperheittenkin välillä vähenisi.

Arvoisa puhemies! Me emme voi hyväksyä lapsilisän leikkausta osana tätä kokonaisuutta, ja tästä syystä (Puhemies koputtaa) edellä olevan perusteella ehdotan, että lakiehdotus hylätään vastalauseemme mukaisesti.

21.36 Sari Essayah kd: Arvoisa puhemies! Niin kuin edellä jo totesin, nimenomaan nämä inhimillisyydevajeet kohdistuvat myös tähän ryhmään eli lapsiperheisiin. Tietysti tuntuu todella kummalliselta, kun muistelee viime hallituskauden aikaa, kun keskusta oli oppositiossa, minkälaista arvostelua kohdistui silloin tähän vuoden 2015 lapsilisäleikkaukseen, jota kuitenkin kompensoitiin tällä verotuksen lapsivähennyksellä, jolla pidettiin huolta, että nimenomaan pienituloisiin ja keskituloisiin tämä leikkaus ei kohdistu. Nyt sitten keskusta hallituksessa ollessaan on viemässä läpi nämä. Ensin lapsilisien indeksikorotukset lakkautettiin tämän väliaikaisen jäädyttämisen sijasta kokonaan tämän vuoden alusta.

Siinä mielessä täytyy todeta, että ei voi muuta kuin tässä tilanteessa kannattaa edustaja Tanuksen vastalauseen 3 mukaista hylkäysesitystä.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Keskustelu asiasta on päättynyt. — Jaha, katsotaanpa nyt niin, että edustaja Kantola kerkesi.

21.37 Ilkka Kantola sd: Arvoisa puhemies! Jokin aika sitten painoin tuota nappia, yritin olla vikkelä. — Asiani on se, arvoisa puhemies, että kannatan edustaja Kiljusen esitystä.

Keskustelu päättyi ja asian käsittely keskeytettiin.